

Tarbijakaitseseaduse muutmise seadus

§ 1. Tarbijakaitseseaduse muutmine

Tarbijakaitseseaduses tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 36 lõiget 3 täiendatakse pärast sõna „vahelisele“ sõnadega „kaupade müügi- või teenuse osutamise“;
- 2) seaduse 6. peatükk muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„6. peatükk Tarbijavaidluste komisjon

1. jagu Üldsätted

§ 40. Tarbijavaidluste komisjoni staatus

- (1) Tarbijavaidluste komisjon (edaspidi *komisjon*) on Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti juures asuv käesoleva seaduse § 28 lõikes 1 nimetatud vaidlusi (edaspidi *tarbijavaidlusasi*) kohtuväliselt lahendav üksus.
- (2) Komisjon on sõltumatu ja erapooletu ning lähtub tarbijavaidlusasja lahendades üksnes õigusaktidest.
- (3) Komisjon ei lahenda järgmisi tarbijavaidlusasju:
 - 1) käesoleva seaduse § 28 lõikes 5 nimetatud vaidlusi;
 - 2) vaidlusi, mis on seotud surmajuhtumist, kehavigastusest või tervisekahjustusest tuleneva kahjunõudega;
 - 3) vaidlusi, mille kohustuslik kohtuvälise lahendamise kord on ette nähtud teistes seadustes.
- (4) Tarbijavaidlusasja menetluse osalised on tarbija ja kaupleja.
- (5) Tarbijavaidluste komisjonile kohaldatakse riigivastutuse seaduse § 15 lõike 2 punktis 1 sätestatut.

§ 41. Komisjoni liikmed ja komisjoni esimehe määramine

- (1) Komisjonil on komisjoni esimehed ning liikmed.
- (2) Komisjoni esimehed nimetab ametisse viieks aastaks avaliku konkursi alusel ja vabastab ametist valdkonna eest vastutav minister.
- (3) Komisjoni esimeeste hulgast määrab valdkonna eest vastutav minister komisjoni juhtivesimehe.

(4) Komisjoni liikmed on mittetulundusühingute seaduses sätestatud alusel ja korras asutatud kauplejate huve esindavate ettevõtjate või kutseliitude ja käesoleva seaduse §-s 19 nimetatud tarbijate huve esindavate tarbijaühenduste esindajaid või Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti teenistuja (edaspidi *komisjoni liige*).

(5) Komisjoni liikmed kinnitab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti peadirektor käskkirjaga neljaks aastaks.

§ 41¹. Komisjoni esimeeste pädevus

(1) Komisjoni esimees esindab ja juhib komisjoni ning korraldab komisjoni ülesannete täitmist. Tarbijavaidluskasjade menetluses esindab komisjoni tarbijavaidluskasja menetlev esimees.

(2) Komisjoni juhtivesimees määrab tarbijavaidluskasja menetleva esimehe, lähtudes tarbijavaidluskasja olemusest ja esimeeste töökoormusest.

(3) Komisjoni esimees võib teha tarbijavaidluskasja menetluse ajal ettepaneku lahendada tarbijavaidluskasja kompromissiga.

§ 41². Komisjoni liikme pädevus

Komisjoni liikmel, kes osaleb komisjoni koosseisus tarbijavaidluskasja läbivaatamisel ja lahendamisel, on hääleõigus.

§ 42. Komisjoni töökorraldus ja kulud

(1) Komisjoni töö tehnilise korraldamise ja asjaajamise tagab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet.

(2) Komisjoni tegevust rahastatakse riigieelarvest Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile selleks eraldatud vahendite arvel.

(3) Komisjoni esimehele makstakse palka.

(4) Komisjoni esimehe tasustamise alused kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(5) Komisjoni asjaajamis- ja töökorra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(6) Vaidluse lahendamine tarbijavaidluste komisjonis on pooltele tasuta.

§ 42¹. Nõuded komisjoni esimehele ja teenistuse erisused

(1) Komisjoni esimeheks võib nimetada isiku:

1) kes on omandanud õiguse õppesuunal vähemalt riiklikult tunnustatud magistrikraadi, sellele vastava kvalifikatsiooni Eesti Vabariigi haridusseaduse § 28 lõike 2² tähenduses või välisriigi haridussüsteemis antud kvalifikatsiooni, mis vastab riiklikult tunnustatud magistrikraadile;

2) kes tunneb tarbijaõigust ja lepinguõigust ning kellel on teadmised või oskused tarbijavaidluse kohtuvälise või kohtuliku lahendamise alal;

3) kes oskab eesti keelt vähemalt C1-tasemel;

4) kes on kõrgete kõlbeliste omadustega;

5) kellel ei ole kehtivat karistust tahtlikult toimepandud kuriteo eest;

6) kes ei ole kohtuniku, komisjoni esimehe, notari või kohtutäituri ametikohalt tagandatud ega ole advokatuurist välja heidetud.

(2) Komisjoni esimehele kohaldatakse avaliku teenistuse seadust, välja arvatud § 51 lõige 3.

§ 43. Komisjoni liikmeks esitamine

(1) Ettepaneku kinnitada isik komisjoni liikmeks teevad ettevõtlus- või kutseliidud, tarbijaühendused või Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, kes esitavad isiku nõusolekul tema kohta järgmised andmed:

- 1) ees- ja perekonnanimi;
- 2) töökoht ja kontaktandmed;
- 3) elulookirjeldus.

(2) Komisjoni liikme volitused võib ennetähtaega lõpetada isiku esitanud ettevõtlus- või kutseliidu, tarbijaühenduse või komisjoni liikme enda kirjalikul taotlusel.

(3) Komisjoni liikmeks võib kinnitada isiku:

- 1) kellel on tarbijaõiguste või majandusvaldkonna või muud tarbijavaidlusasjade lahendamiseks vajalikud kutsealased teadmised;
- 2) kellel ei ole kehtivat karistust tahtlikult toimepandud kuriteo eest;
- 3) kes oskab eesti keelt vähemalt B2-tasemel.

(4) Komisjoni liikmed kinnitab või nende volituste ennetähtaegse lõpetamise otsustab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti peadirektor.

2. jagu **Menetlus komisjonis**

§ 44. Menetluse üldpõhimõtted

(1) Komisjoni ülesanne on lahendada tarbijavaidlusasi õigesti, võimalikult lihtsalt, kiirelt ja väikeste kuludega.

(2) Tarbijavaidlusasja lahendab üldjuhul komisjoni esimees ainuisikuliselt.

(3) Kui tarbijavaidlusasja läbivaatamise ettevalmistamise käigus kogutud teabe ja tõendite alusel on tarbijavaidlusasja asjaolud ebaselged või keerulised, võib komisjoni esimees läbi vaadata ja lahendada tarbijavaidlusasja kolmeliikmelises komisjoni koosseisus. Liikmetena on komisjoni koosseisus peale esimehe kaks liiget, kellest üks on kauplajate ja teine tarbijate esindaja.

(4) Komisjoni esimees nimetab konkreetse tarbijavaidlusasja läbivaatamiseks ja lahendamiseks liikmed, lähtudes tarbijavaidlusasja valdkonnast ja sisust.

(5) Kui liikmeks nimetatud komisjoni liikmel ei ole mõjuval põhjusel võimalik tarbijavaidlusasja menetlemisel osaleda, teavitab ta sellest viivitamata komisjoni esimeest, kes valib uue liikme.

§ 44¹. Tarbijavaidlusasja menetlemise kord ja andmete säilitamine

- (1) Tarbijavaidlusasi vaadatakse läbi üldjuhul kirjalikus menetluses.
- (2) Pool võib esitada komisjonile kirjaliku taotluse tarbijavaidlusasja arutamiseks suulisel istungil. Kui teabe ja tõendite alusel, mis koguti tarbijavaidlusasja läbivaatamist ette valmistades, on tarbijavaidlusasja asjaolud selged, võib komisjoni esimees jätta rahuldamata poole taotluse arutada tarbijavaidlusasja suulisel istungil.
- (3) Komisjoni esimees võib vajaduse korral otsustada tarbijavaidlusasja arutamise suuliselt poolte ärakuulamisega komisjoni istungil.
- (4) Tarbijavaidlusasja andmeid töödeldakse seadme ohutuse seaduse §-s 12 sätestatud andmekogus.
- (5) Menetluse käigus kogutud dokumente säilitatakse arhiiviseaduses ja selle alusel antud õigusaktides ettenähtud korras.
- (6) Menetluse käigus kogutud andmeid ja dokumente säilitatakse kolm aastat pärast menetluse ajendiks olnud tarbijavaidlusasja lahendamist.

§ 44². Komisjoni esimehe menetluslik otsus

- (1) Käesolevas seaduses sätestatud juhul tehakse poole taotluse lahendamiseks ning menetluse juhtimiseks ja korraldamiseks mõeldud menetlustoiming komisjoni esimehe otsusega.
- (2) Otsusest peab nähtuma, kelle kohta on otsus tehtud ja mis on otsuse sisu ja põhjendus.

§ 45. Poole esindamine menetluses

- (1) Pool võib komisjoni menetluses osalemisel kasutada esindajat.
- (2) Esindamisele kohaldatakse tsiviilseadustiku üldosa seaduses esindamise kohta sätestatud.
- (3) Komisjoni esimees kontrollib esindaja esindusõiguse olemasolu ega luba selle puudumise korral isikul esindajana menetluses osaleda. Pool võib nõuda teise poole esindaja esindusõiguse kontrollimist igas menetlusetapis. Advokaadi puhul eeldatakse esindusõiguse olemasolu.

§ 46. Menetluskulude kandmine

- (1) Tarbijavaidlusasja lahendamisel komisjonis kannab kumbki pool menetluskulud ise.
- (2) Komisjon otsustab tarbija nõuet rahuldavas otsuses, et kaupleja hüvitab tarbijale eksperdiarvamuse saamisega seotud kulud kui vaidlusaluse kauba või teenuse mittevastavus lepingutingimustele ilmnes ajal, mil võlaõigusseaduse kohaselt eeldatakse mittevastavuse olemasolu asja või teenuse üleandmise ajal, ja kaupleja ei ole tõendanud, et mittevastavus on tekkinud hiljem.

§ 47. Menetluse avalikkus

- (1) Tarbijavaidlusasja arutamine komisjonis on avalik, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(2) Komisjoni istungi edastamisele ja salvestamisele kohaldatakse tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 42 lõikeid 1 ja 2.

§47¹. Menetluse kinniseks kuulutamine

(1) Komisjoni esimees kuulutab käesoleva seaduse § 44² alusel menetluse omal algatusel või poole põhjendatud taotluse alusel kinniseks, kui see on vajalik tsiviilkohtumenetluse seadustikus sätestatud alustel.

(2) Komisjoni menetluse kinniseks kuulutamisele ja kinnisele istungile isiku lubamisele kohaldatakse tsiviilkohtumenetluse seadustiku menetluse kinniseks kuulutamise sätteid.

§ 48. Tarbijavaidlusasja menetlemise peatamine

(1) Tarbijavaidlusasja menetlemise peatamisele kohaldatakse tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 356 lõikeid 1 ja 2.

(2) Komisjoni esimees võib menetluse peatada ka juhul, kui komisjon vajab selgitusi mõnelt teiselt ametilt või organisatsioonilt ning kui selgituse saamine on tarbijavaidlusasja lahendamise seisukohalt oluline.

(3) Menetluse peatamise vajaduse otsustab komisjoni esimees käesoleva seaduse § 44² alusel.

§ 49. Taandamiskohustus

(1) Komisjoni esimees või liige taandab ennast menetlusest viivitamatult kui esineb mõni tsiviilkohtumenetluse seadustiku §-s 23 nimetatud asjaolu.

(2) Pool võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 ettenähtud juhul esitada avalduse komisjoni esimehe või liikme taandamiseks.

(3) Komisjoni esimehe või liikme taandamisel algab komisjoni poolt tarbijavaidlusasja läbivaatamine algusest peale.

§ 49¹. Taandamisavalduse esitamine ja läbivaatamine

(1) Taandamisavaldus esitatakse komisjonile hiljemalt istungil enne tarbijavaidlusasja sisulise arutamise algust. Taandamisavalduse esitamisel istungil lükatakse istung edasi. Taandamisavalduse võib hiljem esitada üksnes juhul, kui pool sai taandamise alusest teada pärast tarbijavaidlusasja sisulise arutamise algust.

(2) Kirjalikus menetluses esitatakse taandamisavaldus tarbijavaidlusasja menetlusse võtmise otsuses näidatud tähtaja jooksul.

(3) Taandamisavalduse rahuldamine või rahuldamata jätmine otsustatakse kolme tööpäeva jooksul avalduse esitamisest arvates.

(4) Liikme taandamise avalduse vaatab läbi taandatavaga samasse komisjoni koosseisu kuuluv komisjoni esimees. Taandamisavalduse rahuldamisel nimetab esimees taandatud liikme asemel komisjoni liikmeks uue liikme.

(5) Komisjoni esimehe taandamise avalduse vaatab läbi komisjoni juhtivesimees, komisjoni juhtivesimehe taandamise avalduse vaatab läbi komisjoni esimees. Komisjoni esimehe taandamise avalduse rahuldamata jätmisel vaatab komisjoni esimehe taandamise avalduse läbi Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti peadirektor juhul, kui avalduse esitaja pöördub komisjoni esimehe taandamiseks Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti poole kirjalikult kolme tööpäeva jooksul taandamisavalduse rahuldamata jätmise otsusest teada saamisest arvates.

(6) Komisjoni kogu koosseisu taandamise avalduse vaatab läbi Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti peadirektor, kes otsustab ka tarbijavaidlusasja läbi vaatava uue komisjoni esimehe määramise.

§ 49². Selgitamiskohustus

(1) Komisjoni esimees selgitab poolte kompromissi saavutamise huvides kummalegi poolele asjakohase valdkonna nõudeid ja seonduvat komisjoni praktikat.

(2) Komisjoni esimees selgitab menetluse käigus vajaduse korral kummalegi poolele menetlusega seotud asjaolusid, sealhulgas võib ta teha tarbijale ettepaneku avalduses tagasi võtta, kui lähtudes komisjoni praktikast või kohaldatavate õigusaktide või kohtu otsuste alusel on põhjendatud eeldada, et tarbijavaidlusasi lahendatakse tema kahjuks.

§ 49³. Komisjoni sekretariaat

(1) Komisjoni sekretariaadi ülesandeid täidab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet.

(2) Tarbijavaidluse lahendamise valmistab ette ja menetlustoiminguid viib läbi komisjoni sekretariaat.

(3) Komisjoni sekretariaat tagab lisaks komisjoni töö tehnilise korraldamise, sealhulgas asjaajamise, istungi ruumi broneerimise, ja otsuste avaldamise, korraldab komisjoni ja komisjoni tegevuse kohta nõutava teabe avaldamise ja aruannete esitamise

(4) Tarbijavaidlusasja lahendamiseks vajalikud menetlustoimingud võib läbi viia ka komisjoni esimees. Tarbijavaidlusasja menetluslikud otsused ja komisjoni otsused allkirjastab komisjoni esimees.

(5) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet avaldab oma veebilehel ning teeb taotluse korral püsival andmekandjal ja muul sobival viisil kättesaadavaks käesoleva seaduse §-des 34 ja 37 nimetatud teabe komisjoni kohta ja komisjoni aastaaruande.

§ 49⁴. Menetlusdokumendi edastamine

Menetlusdokumendi edastamine toimub Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti infosüsteemi kaudu.

3. jagu

Avalduse esitamine komisjonile ja menetluse alustamine

§ 50. Avalduse esitamine

(1) Tarbijal on õigus esitada avaldus tarbijavaidlusasja lahendamiseks, kui kaupleja on keeldunud tarbija nõuet rahuldamast või tarbija ei ole nõus kaupleja pakutud lahendusega.

(2) Avalduses märgitakse:

- 1) tarbija nimi, telefoninumber või e-posti aadress;
- 2) kaupleja nimi või ärinimi ja tegevuskoha aadress;
- 3) tarbijavaidlusasja sisu ja tarbija sõnaselge nõue;
- 4) faktilised asjaolud ja tõendid, millega tarbija nõuet põhjendab, tuues esile missugust asjaolu ja millise tõendiga soovitakse tõendada ning eelnenud teabevahetus kauplejaga;
- 5) tarbija kinnitus, et tarbijavaidlusasja ei menetle teine, seaduse alusel ja korras tunnustatud vaidluste kohtuvälise lahendamise üksus või kohus, või samas tarbijavaidlusasjas ei ole jõustunud kohtulahendit;
- 6) tarbija kinnitus, et ta on kaupleja poole varem kirjaliku nõudega juba pöördunud;
- 7) tarbijavaidlusasja suulise arutamise soovi korral tarbija sellekohane avaldus;
- 8) kui tarbija näeb võimalust kompromissiks, siis omapoolne ettepanek kompromissi sõlmimise osas.

(3) Avaldus esitatakse kirjalikult või Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti veebilehe kaudu.

§ 50¹. Avalduse menetlusse võtmise otsustamine

(1) Komisjoni esimees otsustab avalduse menetlusse võtmise 14 päeva jooksul nõuetekohase avalduse saamise päevast või puuduste kõrvaldamise tähtaja möödumisest arvates.

(2) Enne avalduse menetlusse võtmise otsustamist on komisjoni esimehel õigus vajaduse korral vastaspoole seisukoht ära kuulata. Kui vastaspool tunnistab tarbija nõuet ning rahuldab selle, teavitab komisjoni esimees tarbijat ja vastaspoolt menetluse algatamata jätmisest nõude vabatahtliku rahuldamise tõttu.

(3) Kui tarbija on avaldusele lisanud omapoolse kompromissettepaneku, küsib komisjoni esimees selle osas vastaspoole seisukohta.

(4) Piiriülese vaidluse korral, kui tekib kohaldatava õiguse küsimus ning tarbija ja kaupleja vahelisele lepingule kohaldatav õigus määratakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 593/2008 artikli 6 lõigetega 1 ja 2, arvestatakse tarbijavaidlusasja lahendamisel ja otsuse tegemisel tarbija elukoha liikmesriigi lepinguõiguse sätteid, millest kõrvalekalduv kokkulepe on tühine.

§ 50². Avalduse menetlusse võtmata jätmine

(1) Komisjoni esimees keeldub avalduse menetlusse võtmisest otsusega, kui:

- 1) avaldaja ei ole enne pöördunud kirjaliku nõudega kaupleja poole;
- 2) avaldaja ei ole kõrvaldanud avalduses esinenud puudusi määratud tähtaja jooksul;
- 3) tarbijavaidlusasja lahendamine ei kuulu komisjoni pädevusse käesoleva seaduse § 40 lõikes 3 sätestatu alusel;

- 4) samade poolte sama tarbijavaidlusasi samal alusel on teise seaduse alusel tunnustatud vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuse või kohtu menetluses või on seal läbi vaadatud;
- 5) vastaspoole suhtes on algatatud saneerimis-, pankroti- või likvideerimismenetlus;
- 6) nõue on perspektiivitu, sealhulgas ilmselgelt sisutühi või pahatahtlik, või puudub avaldajal õiguskaitsevajadus või huvi menetluse jätkamise osas ;
- 7) avaldaja on varem esitanud komisjonile sama nõudega avalduse, kuid on selle käesolevas seaduses ettenähtud korras tagasi võtnud;
- 8) avaldaja nõue on juba komisjonis lahendatud;
- 9) vaidluse lahendamine häiriks tõsiselt vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuse tõhusat toimimist vaidluse keerukuse tõttu;
- 10) vaidlusaluse kauba või teenuse väärtus või tarbija nõude suurus on alla 50 euro ja vaidluse lahendamine ei ole praktika kujundamiseks oluline.

(2) Avalduse menetlusse võtmisest keeldumise ja selle põhjenduse osas vormistatakse menetluslik otsus.

§ 50³. Avalduse täpsustamine

(1) Tarbija võib taotleda avalduses esitatud nõuete muutmist ja täiendamist.

(2) Pärast avalduse menetlusse võtmist võib tarbija taotleda:

- 1) esitatud faktiliste või õiguslike väidete täiendamist või parandamist, ilma et muudetaks avalduse aluseks olevaid põhilisi asjaolusid;
- 2) nõude suurendamist, vähendamist, laiendamist ja kitsendamist;
- 3) esialgu nõutud eseme asemel asjaolude muutumise tõttu teise eseme või muu hüve nõudmist.

(3) Nõuete muutmise ja täiendamise taotluse võib esitada ka suuliselt komisjoni istungil.

§ 50⁴. Avalduse tagasivõtmine

(1) Avaldaja võib avalduse vastaspoole nõusolekuta tagasi võtta igal ajal enne komisjoni otsuse avalikustamist.

(2) Avalduse tagasivõtmine tehakse komisjonile teatavaks kirjalikult või istungil suuliselt.

(3) Avalduse tagasivõtmise korral lõpetab komisjoni esimees tarbijavaidlusasja menetlemise otsusega.

(4) Avalduse tagasivõtmise korral ei või tarbija pöörduda sama nõudega uuesti komisjoni, kuid see ei välista kohtusse pöördumist.

(5) Avalduse tagasivõtmise tagajärgi selgitatakse menetluse lõpetamise või menetlusse võtmisest keeldumise otsuses.

§ 50⁵. Avalduste liitmine

Komisjoni sekretariaat võib liita avaldused ühte menetlusse, kui nõuded samale kauplejale põhinevad sarnastel asjaoludel ja õiguslikel alustel ning ühine menetlemine võimaldab nende kiiremat lahendamist.

4. jagu

Tarbijavaidlusasja menetlus

§ 51. Avalduse läbivaatamise ettevalmistamine

- (1) Pärast avalduse menetlusse võtmist saadab komisjoni sekretariaat avalduse kauplejale ning annab talle võimaluse mõistliku aja jooksul vastata ja vastuväidete tõendamiseks tõendid esitada. Sekretariaat võib kauplejale teha ettepaneku tarbijavaidlusasja lahendamiseks kompromissiga.
- (2) Kui kaupleja tunnistab tarbija nõuet ja täidab selle, otsustab komisjoni esimees otsusega menetluse lõpetamise. Kui kaupleja tunnistab tarbija nõuet, kuid ei teavita komisjoni nõude täitmisest, jätkab komisjon menetlust.
- (3) Kaupleja poolt avaldusele vastamata jätmine või menetluses osalemisest loobumine ei välista tarbijavaidlusasja lahendamist. Nimetatud juhul võetakse tarbijavaidlusasja lahendamisel aluseks tarbija esitatud avaldus ja asjas kogutud tõendid.
- (4) Komisjoni sekretariaat selgitab pooltele vajaduse korral lisatõendite esitamise vajadust ja teeb tarbijavaidlusasja lahendamiseks vajalikud muud toimingud ning määrab tõendite esitamise tähtaja.

§ 51¹. Menetluse tähtaeg

- (1) Avaldus vaadatakse läbi ja otsus tehakse 90 päeva jooksul avalduse menetlusse võtmisest.
- (2) Komisjoni esimees võib pikendada käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tähtaega kuni 90 päeva, kui tarbijavaidlusasi on eriti keerukas. Pooli teavitatakse tähtaja pikendamisest ja tarbijavaidlusasja menetlemise lõpetamise eeldatavast ajast.

§ 52. Tõendamine

- (1) Pool peab tõendama asjaolusid, millele tuginevad tema nõuded, väited ja vastuväited.
- (2) Komisjon hindab kõiki tõendeid igakülgset, täielikult ja objektiivselt ning otsustab siseveendumuse kohaselt, kas poole esitatud väide on tõendatud või mitte.
- (3) Komisjon võib koguda tõendeid omal algatusel, kui see on vajalik poole õiguste tõhusaks kaitseks. Sellisel juhul jäävad tõendite kogumise kulud komisjoni kanda.

§ 52¹. Tõendid

- (1) Tõendiks on igasugune teave, mille alusel teeb tarbijavaidluste komisjon kindlaks poolte nõudeid ja vastuväiteid põhjendavad asjaolud või nende puudumise, samuti muud tarbijavaidlusasja õigeks lahendamiseks tähtsad asjaolud.
- (2) Tõendiks võib olla dokumentaalne tõend, asitõend, vaatlus ja eksperdiarvamus tarbijakaitseseaduse § 52² tähenduses.
- (3) Komisjon võib lugeda asjaolude tõendamiseks piisavaks ka menetlusosalise seletuse.

(4) Dokumentaalsele tõendile, asitõendile ja vaatlusele kohaldatakse tsiviilkohtumenetluse seadustiku §-des 272–277 ja 285–291 sätestatud, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

§ 52². Ekspertiarvamus

(1) Vaidlevate poolte nõusolekul on komisjonil vajaduse korral õigus tellida vaidlusaluse kauba või teenuse kohta ekspertiarvamus. Ekspertiarvamuse tellimisel arvestab komisjon poolte arvamusi. Ekspertiisi tähtaja määrab komisjoni esimees kokkuleppel ekspertiga.

(2) Ekspertiarvamus saadetakse mõlemale vaidlevale poolele.

(3) Kaubale või teenusele ekspertiarvamuse andmisega seotud kulud kannavad vaidlevad pooled võrdsetes osades ja tasuvad need enne ekspertiisi tegemist, kui komisjon ei otsusta teisiti.

(4) Ekspertiarvamuse andmisega seotud kulud tasub kaupleja, kui vaidlusaluse kauba puudused ilmnesid 12 kuu jooksul kauba tarbijale üleandmise päevast arvates ja kaupleja ei tellinud ekspertiarvamust kauba või puuduse olemuse ja tekkepõhjuse väljaselgitamiseks.

(4¹) Teenuse osutamisega seotud ekspertiarvamuse kulud tasub kaupleja, kui vaidlusaluse teenuse puudused ilmnesid kuue kuu jooksul töö tarbijale üleandmise päevast ja kaupleja ei tellinud ekspertiarvamust teenuse või puuduse olemuse ja tekkepõhjuse väljaselgitamiseks.

(5) Komisjonil on õigus tellida vaidlusalusele kaubale või teenusele ekspertiarvamuse andmine ka juhul, kui ekspertiarvamust taotleb üks vaidlevatest pooltest ja ta on nõus tasuma sellega seotud kulud.

§ 53. Tarbijavaidlusasja arutamine istungil

(1) Komisjon võib omal algatusel või poole taotlusel korraldada menetluse käigus istungi, kui see aitab kaasa tarbijavaidlusasja õigele ja tõhusale lahendamisele. Komisjoni töökeeleks on eesti keel.

(2) Istungil osalevad tarbijavaidlusasja menetlemiseks määratud komisjoni koosseisu liikmed ja menetlusosalised. Istungile võib kutsuda eksperte ja ära kuulata nende ekspertiarvamuse. Istungit juhatab komisjoni esimees.

(3) Komisjoni esimees võib asja arutamise istungi viia läbi ilma kolmeliikmelist komisjoni moodustamata.

(4) Kui istungile kutsutud pool ei saa istungile ilmuda, teatab ta sellest komisjonile enne istungi algust ja põhjendab istungile ilmumise takistust.

(5) Kui tarbijavaidlusasja pool jätab istungile mõjuva põhjuseta ilmumata, vaadatakse tarbijavaidlusasi läbi tema kohalolekuta.

§ 54. Istungi pidamise kord

(1) Komisjoni esimees teeb kindlaks istungil osalejate isikusamasuse ja esindajate volitused ning aluste puudumise komisjoni liikmete taandamiseks. Komisjoni esimees selgitab pooltele menetluse tulemuse õiguslikku tähendust.

(2) Komisjoni esimees selgitab istungil vaidluse olemust ja õigusaktide asjakohaseid norme. Istungil tutvutakse tõenditega ja uuritakse neid. Tarbija võib kirjalikus avalduses esitatud nõudeid suuliselt täiendada või neist osaliselt või täielikult loobuda kuni tarbijavaidlusasja sisulise arutamiseni.

(3) Pooled võivad istungil esitada lisatõendeid. Nende esitamise korral antakse vastaspoolele võimalus võtta seisukoht. Komisjoni esimees otsustab lisatõendite vastuvõtmise.

(4) Tarbijavaidlusasja sisulisel arutamisel kuulatakse ära poolte selgitused, tutvutakse dokumentide ja tõenditega ning uuritakse neid ja kuulatakse ära poolte lõppseisukohad.

(5) Komisjoni esimees võib tarbijavaidlusasja arutamise edasi lükata juhul, kui:

- 1) komisjoni liige taandab ennast komisjoni istungilt;
- 2) poolel on mõjuv põhjus istungile mitte ilmuda;
- 3) ilmneb muu takistus, mida ei saa istungil kõrvaldada.

(6) Pärast tarbijavaidlusasja sisulist arutamist teatab komisjoni esimees sisulise lahendamise kohta otsuse teatavakstegemise aja.

§ 54¹. Menetluskonverentsina peetav istung

(1) Komisjon võib istungi korraldada täielikult või osaliselt menetluskonverentsina nii, et menetlusosalisel või tema esindajal on võimalik istungi ajal viibida muus kohas ja teha menetlustoiminguid reaalajas.

(2) Menetluskonverentsina korraldatud istungil tagatakse nii pildi kui ka heli reaalajas ülekandmise korral menetlusosaliste õigused ja muud istungi tingimused tõrgeteta ja tehniliselt turvaliselt.

§ 54². Tarbijavaidlusasja lõpetamine kompromissiga

(1) Pooled, komisjoni esimees või sekretariaat võivad mis tahes menetlusetapis teha ettepaneku lahendada tarbijavaidlusasi kompromissiga.

(2) Kompromissi võib sõlmida kuni tarbijavaidlusasjas otsuse avalikustamiseni. Kompromiss võib olla tingimuslik.

(3) Pooled esitavad kompromisslepingu allkirjastatuna.

(4) Komisjoni esimees kinnitab kompromissi otsusega, milles märgib kompromissi tingimused ja millega ühtlasi lõpetab tarbijavaidlusasja menetluse.

(5) Komisjoni esimees ei kinnita kompromissi, kui see on vastuolus seaduse või heade kommetega või kui kompromissi ei ole võimalik täita. Kui komisjoni esimees kompromissi ei kinnita, teeb ta selle kohta põhjendatud otsuse ja jätkab tarbijavaidlusasja menetlemist.

§ 55. Menetluse lõpetamine

(1) Komisjoni esimees lõpetab otsusega tarbijavaidlusasja menetlemise, kui:

- 1) pooled on sõlminud kompromissi ja komisjoni esimees kinnitab selle;
- 2) avaldaja võtab avalduse tagasi;
- 3) kaupleja rahuldab tarbija nõude;

- 4) asjas tehakse sisuline otsus;
- 5) menetluse käigus ilmneb käesoleva seaduse § 50² sätestatud menetlusse võtmist välistav asjaolu.

(2) Otsuses märgitakse menetluse lõpetamise alus.

5. jagu

Tarbijavaidluse sisuline lahendamine ja selle avaldamine

§ 56. Komisjoni otsuse kui sisulise lahendi tegemine

(1) Komisjon teeb tarbijavaidlusasja sisulise lahendamise kohta otsuse, kui tarbijavaidlusasja asjaolud on selged ja see on lõpliku lahendi tegemiseks valmis.

(2) Enne otsuse tegemist annab komisjon pooltele lisaavalduste ja -tõendite esitamise tähtpäeva ning teavitab pooli otsuse tegemise kuupäevast. Komisjoni esimees võib määratud tähtpäeva muuta, kui seda tingib menetlusolukorra muutumine.

(3) Komisjoni otsus tehakse lihthäälteenamusega. Vähemusse jäänud komisjoni liikmel on õigus eriarvamusele ja see kajastatakse komisjoni otsuses. Komisjoni liikmel ei ole õigust jääda erapooletuks.

§ 57. Otsuse seaduslikkus ja põhjendatus

(1) Komisjoni otsus peab olema põhjendatud ning tuginema seadustele ja asjaolude õiguslikule hinnangule. Komisjon ei ole otsust tehes seotud poolte esitatud õiguslike väidetega ning komisjonil on õigus täpsustada nõude õiguslikku kvalifikatsiooni, kui see on vajalik poolte seaduslike õiguste ja huvide kaitsmiseks.

(2) Otsuses võib komisjon tugineda üksnes neile tarbijavaidlusasjas kogutud tõenditele ja asjaoludele, millega pooltel oli võimalik tutvuda ja mille kohta arvamust avaldada.

§ 57¹. Otsuse sisu

(1) Komisjoni otsus koosneb sissejuhatusest, resolutsioonist ning kirjeldavast ja põhjendavast osast.

(2) Otsuse sissejuhatuses märgitakse:

- 1) otsuse tegemise aeg ja koht;
- 2) tarbijavaidlusasja number;
- 3) otsuse teinud komisjoni koosseisu liikmete või komisjoni esimehe nimi;
- 4) poolte ja nende esindajate nimed ning isiku- ja registrikoodid või sünniajad;
- 5) tarbija nõue;
- 6) istungi aeg või viide tarbijavaidlusasja menetlemisele kirjalikus menetluses;

(3) Otsuse resolutsiooniga lahendab komisjon nõuded ja veel lahendamata taotlused. Resolutsioon peab olema arusaadav ja täidetav ka lahendi muude osadeta ning eristatav otsuse muudest osadest. Resolutsioonis märgitakse komisjoni seisukoht tarbija nõude rahuldamise, osalise rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta ning maakohtusse pöördumise võimalus.

(4) Otsuse kirjeldavas osas märgitakse tarbija esitatud nõuded ning nende kohta esitatud väited ja tõendid.

(5) Otsuse põhjendavas osas märgitakse komisjoni tuvastatud asjaolud ning nende põhjal tehtud järeldused ja tõendid, millele nimetatud järeldused tuginevad, samuti õigusaktid, mida komisjon kohaldas. Otsuses peab põhjendama, miks komisjon ei nõustu ühe või teise poole faktiväidetega, samuti seda, miks ta mõnda tõendit ei arvesta.

(6) Tarbija kasuks tehtud otsuses lahendatakse tarbija menetluskulude hüvitamine kaupleja poolt vastavalt käesoleva seaduse § 46 lõikele 2.

§ 58. Otsuses vigade parandamine

(1) Komisjoni esimees parandab otsuses kirja- ja arvutusvead ning muud olulised ebatäpsused. Enne vigade parandamist võib komisjoni esimees pooled ära kuulata.

(2) Otsuse parandamise kohta tehakse otsusele märge.

(3) Komisjoni otsuses vigade parandamise kohta sätestatud kohaldatakse ka komisjoni esimehe menetlusliku otsuse vigade parandamisele.

§ 59. Otsuse avalikustamine

(1) Komisjoni otsus tehakse pooltele kättesaadavaks Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti infosüsteemi kaudu kahe tööpäeva jooksul selle allkirjastamisest arvates.

(2) Komisjoni otsus ilma vaidluses osalenud tarbija isikuandmeteta avaldatakse Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti veebilehel kahe tööpäeva jooksul selle allkirjastamisest arvates.

§ 60. Otsuse järgimine

(1) Komisjoni otsuse järgimiseks on kauplejal 30 päeva arvates selle Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast, kui otsuses ei ole määratud teist tähtaega.

(2) Poole põhjendatud taotlusel võib komisjoni esimees selgitada otsuse järgimist ja pikendada otsuse järgimiseks antud tähtaega.

(3) Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi, võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse. Otsusega mittenõustumisel on kohtusse pöördumise vorm hagiavaldus.

(4) Kaupleja on kohustatud teavitama komisjoni sekretariaati otsuses märgitud tähtaja jooksul kirjalikult otsuse järgimisest ja esitama seda tõendavad dokumendid või samas asjas maakohtusse pöördumisest ja kohtupoolt hagiavalduse vastuvõtmise kinnitusest.

(5) Kui kumbki pool ei teavita ega tõenda komisjoni sekretariaati otsuse järgimisest või vaidluse läbivaatamisest kohtus, kannab komisjoni sekretariaat kaupleja komisjoni otsuseid mittejärgivate kauplejate nimekirja. Komisjoni sekretariaat teavitab kauplejat nimekirja kandmisest viivitamatult.

(6) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti veebilehel avaldatakse kauplejate nimekiri, kes ei ole järginud komisjoni otsuseid.

(7) Komisjoni sekretariaat kustutab nimekirja kantud kaupleja nimekirjast, kui:

- 1) kaupleja järgib komisjoni otsust pärast nimekirja kandmist;
- 2) kaupleja nimekirja kandmisest on möödunud üle 36 kuu.

§ 2. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2026. aasta 1. märtsil.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn,2024
Algatab Vabariigi Valitsus